

Bản án số: 24/2025/HNGĐ-ST

Ngày: 18- 6 - 2025

V/v “Ly hôn, tranh chấp
về nuôi con khi ly hôn”

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN V, TỈNH LÀO CAI**

- Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Sầm Thị Tươi.

Các Hội thẩm nhân dân: Ông Lê Duy Bình và ông Hồ Trọng Trung.

- Thư ký phiên tòa: Ông Tráng Kháy Phìn - Thư ký Toà án nhân dân huyện V, tỉnh Lào Cai.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện V, tỉnh Lào Cai tham gia phiên tòa: Bà Nông Thị Mới - Kiểm sát viên.

Ngày 18 tháng 6 năm 2025, tại trụ sở Toà án nhân dân huyện V, tỉnh Lào Cai xét xử sơ thẩm công khai vụ án thụ lý số: 34/2025/TLST-HNGĐ ngày 13 tháng 3 năm 2025 về việc “Ly hôn, tranh chấp về nuôi con khi ly hôn”, theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 16/2025/QĐXXST-HNGĐ ngày 16 tháng 5 năm 2025 và Quyết định hoãn phiên tòa số 09/2025/QĐST-HNGĐ ngày 06 tháng 6 năm 2025 giữa các đương sự:

1. Nguyên đơn: Chị Triệu Thị P, sinh năm 1998

Nơi cư trú: Thôn N, xã D, huyện V, tỉnh Lào Cai.

Nơi ở: Thôn Nậm Con, xã Thăm Dương, huyện V, tỉnh Lào Cai - Có mặt.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn: Bà Trần Thị C – Trợ giúp viên pháp lý Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh L – Có ý kiến đề nghị xét xử vắng mặt.

2. Bị đơn: Anh Triệu Ông N, năm sinh 1998

Địa chỉ: Thôn N, xã D, huyện V, tỉnh Lào Cai - Vắng mặt lần thứ hai không có lý do.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bị đơn: Bà Phạm Thị Hoa H – Trợ giúp viên pháp lý Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh L - Có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

1. Yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn: Tại đơn khởi kiện đề ngày 10 tháng 3 năm 2025; bản tự khai ngày 13 tháng 3 năm 2025; bản tự khai, đơn đề nghị thay đổi, bổ sung yêu cầu khởi kiện ngày 06 tháng 5 năm 2025; quá trình giải quyết vụ án và tại phiên tòa, nguyên đơn chị Triệu Thị P trình bày:

- Về quan hệ hôn nhân: Chị Triệu Thị P và anh Triệu Ô Nhỉ tự nguyện về chung sống với nhau như vợ chồng từ ngày 20/02/2017, có tổ chức đám cưới theo

phong tục tập quán địa phương, không đăng ký kết hôn do anh N chưa đủ tuổi đăng ký kết hôn theo quy định của pháp luật. Ngày 03/5/2019, anh chị tự nguyện đăng ký kết hôn với nhau tại Ủy ban nhân dân xã D, huyện V, tỉnh Lào Cai. Vợ chồng chị chung sống với nhau được một thời gian ngắn thì xảy ra mâu thuẫn. Nguyên nhân, do anh N thường xuyên uống rượu với bạn bè, khi say rượu thì gây sự chửi mắng vợ con. Chị P đã nhắc nhở nhiều lần nhưng anh N không thay đổi nên vợ chồng thường xuyên cãi chửi nhau, đánh nhau, không tôn trọng nhau, thiếu trách nhiệm, không thống nhất với nhau trong cuộc sống, tính cách vợ chồng không thể hòa hợp. Do mâu thuẫn vợ chồng trầm trọng, không thể chung sống cùng với nhau nên giữa năm 2022 chị P đã đưa hai con chung về nhà bố mẹ đẻ của chị ở thôn N, xã T, huyện V sinh sống cùng với bố mẹ đến nay. Từ giữa năm 2022 đến, anh chị sống ly thân, không quan tâm gì đến nhau nữa. Mặc dù mâu thuẫn của vợ chồng chị đã được hai bên gia đình khuyên giải nhưng đều không thành. Nay chị xét thấy tình cảm vợ chồng không còn, cuộc sống hôn nhân không có hạnh phúc, mục đích hôn nhân không đạt được, cuộc sống chúng không thể tiếp tục được nữa nên chị yêu cầu Tòa án nhân dân huyện V giải quyết cho chị ly hôn với anh Triệu Ô Nhi để sớm đảm bảo cuộc sống cho bản thân chị.

- Về con chung: Quá trình chung sống, chị Triệu Thị P và anh Triệu Ô N có hai người con chung là cháu Triệu Thị Phương A, sinh ngày 23/10/2017 và cháu Triệu Thúy L, sinh ngày 25/3/2020. Đối với cháu Triệu Thị Phương A được sinh ra khi anh chị chưa đăng ký kết hôn nên cháu mang họ của mẹ và giấy khai sinh không ghi phần cha là anh Triệu Ô N. Chị P xác nhận cháu Triệu Thị Phương A đúng là con ruột của chị và anh Triệu Ô N. Từ khi vợ chồng chị sống ly thân đến nay thì các cháu ở cùng với chị P. Khi ly hôn, chị P yêu cầu Tòa án giải quyết cho chị được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cả hai cháu cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi vì chồng chị có tính bạo lực gia đình nên chị không muốn cho con ở với bố. Chị P không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con chung

Về điều kiện nuôi con khi ly hôn: Chị P trồng trọt, chăn nuôi tại gia đình và đi làm thuê tại các xã lân cận, thu nhập trung bình được 9.000.000 đồng/tháng; tại địa phương mức nuôi dưỡng con chung của anh chị là 1.000.000 đồng/tháng/cháu. Vì vậy chị P hoàn toàn đủ điều kiện nuôi con khi ly hôn.

- Về tài sản chung và công nợ chung: Quá trình chung sống, chị Triệu Thị P và anh Triệu Ô Nhi không có tài sản chung, không vay nợ ai, không cho ai vay nợ gì nên chị không yêu cầu Tòa án giải quyết.

- Về án phí: Chị P là người dân tộc thiểu số, sống ở xã có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn; cá nhân thuộc hộ cận nghèo năm 2025 nên chị P xin được miễn toàn bộ án phí dân sự sơ thẩm.

Kèm theo đơn khởi kiện, nguyên đơn đã giao nộp cho Tòa án các tài liệu, chứng cứ chứng minh cho yêu cầu khởi kiện của mình là có căn cứ và hợp pháp.

2. Ý kiến của người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn: Tại bản quan điểm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn ngày 18 tháng 6 năm 2025; bà Trần Thị C đã trình bày quan điểm bảo vệ và đề nghị Hội đồng xét xử: Áp dụng Khoản 1 Điều 28, Khoản 1 Điều 35; Khoản 1 Điều 39 BLTTDS;

Khoản 1 Điều 51, Điều 56, Điều 81, Điều 82, Điều 83 Luật hôn nhân gia đình năm 2014 tuyên Chấp nhận yêu cầu của chị Triệu Thị P.

- Về hôn nhân: Chị Triệu Thị P được ly hôn với anh Triệu Ông N
- Về con chung: Chị Triệu Thị P là người trực tiếp nuôi dưỡng cháu Triệu Thúy L và cháu Triệu Thị Phương A cho đến khi các cháu trưởng thành đủ 18 tuổi, anh N không phải cấp dưỡng tiền nuôi con chung.
- Về án phí: Chị P là người dân tộc thiểu số, sống ở xã có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn, thuộc diện được miễn án toàn bộ án phí dân sự sơ thẩm. Căn cứ Điểm đ Khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016 của UBTVQH ngày 30/12/2016 đề nghị miễn toàn bộ án phí dân sự sơ thẩm cho chị P.

3. Ý kiến của bị đơn: Tại phiên tòa, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bị đơn trình bày ý kiến của bị đơn đối với yêu cầu của nguyên đơn theo bản tự khai ngày 26 tháng 4 năm 2025 của anh Triệu Ô Nhi như sau:

- Về quan hệ hôn nhân: Anh Triệu Ông N và chị Triệu Thị P tự nguyện về chung sống với nhau như vợ chồng từ tháng 01/2017, được gia đình tổ chức đám cưới theo phong tục địa phương nhưng không đăng ký kết hôn vì anh N chưa đủ tuổi để đăng ký kết hôn với nhau theo quy định của pháp luật. Ngày 03/5/2019, anh chị đăng ký kết hôn với nhau tại Ủy ban nhân dân xã D, huyện V, tỉnh Lào Cai. Sau kết hôn, vợ chồng anh N chung sống hạnh phúc được một thời gian ngắn thì phát sinh mâu thuẫn. Nguyên nhân, do vợ chồng không hợp tính nhau, bất đồng quan điểm trong cuộc sống và làm ăn kinh tế nên vợ chồng thường xuyên cãi chửi nhau, không tôn trọng nhau, không có trách nhiệm với nhau trong cuộc sống nên không thể hòa hợp với nhau được. Do mâu thuẫn vợ chồng trầm trọng, không thể chung sống với nhau được nên giữa năm 2022 chị P đã về nhà bố mẹ đẻ của chị ở thôn N, xã T, huyện V, tỉnh Lào Cai sinh sống đến nay. Thực tế từ giữa năm 2022 đến nay, anh chị sống ly thân, không quan tâm gì đến nhau nữa. Mâu thuẫn của anh chị đã được hai bên gia đình khuyên giải, động viên nhưng không có kết quả gì. Nay chị P yêu cầu Tòa án giải quyết cho ly hôn với anh N thì anh N cũng nhất trí ly hôn với chị P vì tình cảm vợ chồng không còn, mâu thuẫn vợ chồng đã quá trầm trọng. Anh N đề nghị Tòa án giải quyết cho anh chị được ly hôn với nhau theo quy định của pháp luật.

- Về con chung: Quá trình chung sống anh Triệu Ô Nhi và chị Triệu Thị P có hai người con chung là cháu Triệu Thị Phương A, sinh ngày 23/10/2017 và cháu Triệu Thúy L, sinh ngày 25/3/2020. Đối với cháu Phương A được khai sinh khi vợ chồng anh N chưa đăng ký kết hôn nên cháu khai sinh theo họ mẹ và chưa được ghi phần cha là anh N trong giấy khai sinh. Anh N xác nhận cháu Triệu Thị Phương A là con ruột của anh và chị Triệu Thị P. Cả hai cháu phát triển khỏe mạnh, bình thường. Từ khi anh chị sống ly thân thì các cháu ở cùng với chị P, anh N vẫn thường xuyên trông nom, chăm sóc hai con chung. Khi ly hôn, anh N yêu cầu Tòa án giải quyết cho anh được trực tiếp nuôi dưỡng cháu Triệu Thúy L; giải quyết cho chị P được trực tiếp nuôi dưỡng cháu Triệu Thị Phương A cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Anh N không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con chung. Anh N có nguyện vọng nuôi cháu L vì cháu còn rất nhỏ, anh N lo sợ,

sau ly hôn, chị P tiếp tục kết hôn với người khác thì họ không thương các con của anh, cháu L còn nhỏ chưa biết tự bảo vệ bản thân.

Về điều kiện nuôi con khi ly hôn: Anh N hiện nay là lao động tự do, công việc chính là trồng trọt, chăn nuôi và nhận các công trình xây dựng nhà cho dân tại xã D và các xã lân cận, thu nhập trung bình được 7.000.000 đồng/tháng. Vì vậy, anh N đủ điều kiện nuôi con khi ly hôn.

- Về tài sản và công nợ chung: Quá trình chung sống, anh Triệu Ông N và chị Triệu Thị P không có tài sản chung, không vay nợ ai và không cho ai vay nợ gì nên anh N không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bị đơn đề nghị Hội đồng xét xử Áp dụng Khoản 1 Điều 28, Khoản 1 Điều 35; Khoản 1 Điều 39 BLTTDS; Khoản 1 Điều 51, Điều 56, Điều 81, Điều 82, Điều 83 Luật hôn nhân gia đình năm 2014:

- Về hôn nhân: Chị Triệu Thị P được ly hôn với anh Triệu Ông N.

- Về con chung: Anh Triệu Ông N là người trực tiếp nuôi dưỡng cháu Triệu Thúy L; chị Triệu Thị P là người trực tiếp nuôi dưỡng cháu Triệu Thị Phương A cho đến khi các cháu trưởng thành đủ 18 tuổi; anh N, chị P không phải cấp dưỡng tiền nuôi con chung.

- Về án phí: Anh N là người dân tộc thiểu số, sống ở xã có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn, cá nhân thuộc hộ cận nghèo năm 2025 nên thuộc diện được miễn án toàn bộ án phí dân sự sơ thẩm. Nếu anh N phải chịu án phí dân sự sơ thẩm thì đề nghị Hội đồng xét xử căn cứ điểm đ, điều 12, Nghị quyết 326/2016 của UBTVQH ngày 30/12/2016 đề nghị miễn toàn bộ án phí dân sự sơ thẩm cho anh N.

Quá trình giải quyết vụ án, bị đơn không giao nộp tài liệu, chứng cứ gì để chứng minh cho yêu cầu của mình là có căn cứ và hợp pháp.

3. Ý kiến của con chưa thành niên: Tại biên bản ghi ý kiến của con chưa thành niên ngày 07/5/2025, cháu Triệu Thị Phương A trình bày, nếu bố mẹ cháu ly hôn thì cháu có nguyện vọng được ở với mẹ.

Quá trình giải quyết vụ án, chị P đề nghị Tòa án không tiến hành hòa giải vụ án nên Tòa án đã lập biên bản không tiến hành hòa giải được về quan hệ hôn nhân, nuôi dưỡng con chung theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ vào tài liệu, chứng cứ đã được xem xét tại phiên tòa, Hội đồng xét xử phân tích, đánh giá, nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Chị Triệu Thị P yêu cầu Tòa án giải quyết vụ án “Ly hôn, tranh chấp về nuôi con khi ly hôn” với anh Triệu Ông N có địa chỉ nơi cư trú: Thôn N, xã D, huyện V, tỉnh Lào Cai. Căn cứ vào khoản 1 Điều 28; điểm a khoản 1 Điều 35; điểm a khoản 1 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự thì vụ án thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện V. Bị đơn đã được triệu tập hợp lệ lần thứ hai nhưng vẫn vắng mặt tại phiên tòa không có lý do; người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn đề nghị Tòa án xét xử vắng mặt và gửi bản quan điểm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn ngày 06 tháng 6 năm 2025

đến Tòa án. Vì vậy Tòa án tiến hành xét xử vắng mặt bị đơn và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn là phù hợp với quy định tại điểm b, đ Khoản 2 Điều 227; Khoản 3 Điều 228 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về quan hệ hôn nhân: Quan hệ hôn nhân giữa chị Triệu Thị P và anh Triệu Ông N là hợp pháp. Anh Triệu Ông N và chị Triệu Thị P tự nguyện về chung sống với nhau như vợ chồng từ tháng 01/2017, được gia đình tổ chức đám cưới theo phong tục địa phương nhưng không đăng ký kết hôn vì anh N chưa đủ tuổi để đăng ký kết hôn với nhau theo quy định của pháp luật. Ngày 03/5/2019, anh chị đăng ký kết hôn với nhau tại Ủy ban nhân dân xã D, huyện V, tỉnh Lào Cai. Sau kết hôn, vợ chồng chung sống hạnh phúc được một thời gian ngắn thì phát sinh mâu thuẫn. Nguyên nhân, do vợ chồng không hợp tính nhau, bất đồng quan điểm trong cuộc sống và làm ăn kinh tế nên vợ chồng thường xuyên cãi chửi nhau, không tôn trọng nhau, không có trách nhiệm với nhau trong cuộc sống nên không thể hòa hợp với nhau được. Do mâu thuẫn vợ chồng trầm trọng, không thể chung sống với nhau được nên giữa năm 2022 chị P đã về nhà bố mẹ đẻ của chị ở thôn N, xã T, huyện V, tỉnh Lào Cai sinh sống đến nay. Thực tế từ giữa năm 2022 đến nay, anh chị sống ly thân, không quan tâm gì đến nhau nữa. Mâu thuẫn của anh chị đã được hai bên gia đình khuyên giải, động viên nhưng không có kết quả gì. Nay chị P yêu cầu Tòa án giải quyết cho ly hôn với anh N thì anh N cũng nhất trí ly hôn với chị P vì tình cảm vợ chồng không còn, mâu thuẫn vợ chồng đã quá trầm trọng. Do anh N vắng mặt tại phiên hòa giải, phiên tòa nên Hội đồng xét xử căn cứ Khoản 1 Điều 56 Luật Hôn nhân và gia đình xử cho chị Triệu Thị P được ly hôn với anh Triệu Ông N.

3] Về con chung: Quá trình chung sống, chị Triệu Thị P và anh Triệu Ông N có hai người con chung là cháu Triệu Thị Phương A, sinh ngày 23/10/2017 và cháu Triệu Thúy L, sinh ngày 25/3/2020. Khi ly hôn, chị P yêu cầu Tòa án giải quyết cho chị được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cả hai cháu cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Anh N yêu cầu Tòa án giải quyết cho anh được trực tiếp nuôi dưỡng cháu Triệu Thúy L; giải quyết cho chị P được trực tiếp nuôi dưỡng cháu Triệu Thị Phương A cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Chị P và anh N đều không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con chung.

Nhận thấy, tại đơn đề nghị xác nhận ngày 15/5/2025 của chị Triệu Thị P được trưởng thôn Nậm T và Ủy ban nhân dân xã D xác nhận thì từ giữa năm 2022 đến nay chị Triệu Thị P là người trực tiếp nuôi dưỡng cả hai con chung; tại đơn đề nghị xác nhận mâu thuẫn vợ chồng và thu nhập ngày 15/5/2025 của chị Triệu Thị P được trưởng thôn Nậm C1 và Ủy ban nhân dân xã T, huyện V xác nhận, chị P hiện nay trông rọt, chăn nuôi tại địa phương và đi làm thuê, thu nhập trung bình được 9.000.000 đồng/tháng; tại địa phương mức nuôi dưỡng các con chung của chị P và anh N là 1.000.000 đồng/tháng/cháu, chị P là người trực tiếp nuôi dưỡng cả hai con chung từ giữa năm 2022 đến nay, chị P và các con sinh sống ổn định, đủ điều kiện để sinh sống tại nhà bố mẹ đẻ của chị P. Anh N không cung cấp tài liệu, chứng cứ gì cho Tòa án về thu nhập của anh N; kể từ khi Tòa án thụ lý vụ án đến khi xét xử, anh N đều vắng mặt khi Tòa án triệu tập, khi Tòa án mở phiên tòa, phiên tòa không có lý do, thể hiện anh N thờ ơ, không quan tâm đến các con. Vì vậy, Hội đồng xét

xử cần áp dụng Điều 81 của Luật Hôn nhân và gia đình giao cháu Triệu Thị Phương A và cháu Triệu Thúy L cho chị P trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cho đến khi cháu đủ 18 tuổi là có căn cứ, phù hợp với quy định của pháp luật. Các đương sự không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con chung nên Hội đồng xét xử không xem xét giải quyết.

[4] Về tài sản chung và công nợ chung: Các đương sự đều không yêu cầu Tòa án giải quyết về tài sản chung và công nợ chung nên Hội đồng xét xử không xem xét giải quyết.

[5] Về án phí sơ thẩm: Chị P là người dân tộc thiểu số, sống ở xã có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn, cá nhân thuộc hộ cận nghèo năm 2025 và đề nghị được miễn toàn bộ tiền án phí dân sự sơ nên chị P được miễn toàn bộ án phí dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 56; Điều 81; Điều 82, Điều 83 Luật Hôn nhân gia đình; khoản 4 Điều 147; điểm b Khoản 2 Điều 227; Khoản 3 Điều 228 của Bộ luật Tố tụng dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14, ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Về quan hệ hôn nhân: Cho ly hôn giữa chị Triệu Thị P và anh Triệu Ông N. Quan hệ hôn nhân của chị Triệu Thị P và anh Triệu Ô Nhi chấm dứt kể từ ngày bản án này có hiệu lực pháp luật.

2. Về con chung: Giao con chung cháu Triệu Thị Phương A, sinh ngày 23/10/2017 và cháu Triệu Thúy L, sinh ngày 25/3/2020 cho chị Triệu Thị P trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cho đến khi cháu đủ 18 tuổi. Anh Triệu Ông N không phải cấp dưỡng nuôi con chung.

Người không trực tiếp nuôi con có quyền, nghĩa vụ thăm nom con mà không ai được cản trở. Người trực tiếp nuôi con cùng các thành viên gia đình không được cản trở người không trực tiếp nuôi con trong việc thăm nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con.

3. Về án phí: Chị Triệu Thị P được miễn toàn bộ tiền án phí dân sự sơ thẩm.

4. Quyền kháng cáo đối với bản án: Nguyên đơn được quyền kháng cáo trong hạn 15 ngày, kể từ ngày tuyên án. Bị đơn được quyền kháng cáo trong hạn 15 ngày, kể từ ngày nhận được bản án hoặc kể từ ngày bản án được niêm yết theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

5. Bản án này được thi hành theo quy định tại Điều 2 của Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7, 7a và 9 của Luật Thi hành

án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 của Luật Thi hành án dân sự.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- Người BVQ&LIHP của đương sự;
- TAND tỉnh Lào Cai;
- VKSND huyện V (2);
- CCTHADS huyện V;
- UBND xã D,
huyện V, tỉnh Lào Cai;
- Lưu: HS, THS (3).

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

(Đã ký)

Sầm Thị Tươi

1. Về quan hệ hôn nhân: Tôi và anh Hoàng Văn Đ tự nguyện về chung sống với nhau như vợ chồng từ cuối năm 2015, không đăng ký kết hôn. Đến ngày 03/11/2016, chúng tôi mới đăng ký kết hôn với nhau tại Ủy ban nhân dân xã H, huyện V, tỉnh Lào Cai. Sau khi kết hôn, chúng tôi chung sống hòa thuận, hạnh phúc được một thời gian ngắn thì phát sinh mâu thuẫn. Nguyên nhân chính dẫn đến mâu thuẫn là do chúng tôi không cùng quan điểm sống, mỗi người một suy nghĩ khác nhau, quá trình chung sống với nhau chúng tôi mới biết chúng tôi có quá nhiều sự khác biệt nên chúng tôi không thông cảm được với nhau trong cuộc sống, chúng tôi không có tiếng nói chung hàng ngày. Cuộc sống vợ chồng cứ thế mà nhạt dần, chung sống không có hạnh phúc. Mâu thuẫn vợ chồng tôi trầm trọng vào cuối năm 2024 chúng tôi đã cãi chửi nhau nên không chung sống với nhau nữa. Từ cuối năm 2024 đến nay vợ chồng tôi sống ly thân, không quan tâm gì đến nhau nữa. Nay tôi xác định tình cảm vợ chồng không còn, đời sống chung không thể kéo dài, mục đích hôn nhân không đạt được, nếu cứ tiếp tục thì sẽ ảnh hưởng đến cuộc sống của tôi nên tôi yêu cầu Tòa án giải quyết cho tôi được ly hôn với anh Hoàng Văn Đ.

2. Về con chung: Trong thời gian chung sống chúng tôi có 02 người con chung là cháu Hoàng Gia P1, sinh ngày 24/9/2016 và cháu Hoàng Gia A1, sinh ngày 23/8/2021. Hiện nay cháu P1 đang ở cùng với anh Đ, cháu A1 đang ở cùng với tôi. Khi ly hôn, tôi yêu cầu Tòa án giải quyết cho tôi được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cháu Hoàng Gia A1; giải quyết cho anh Hoàng Văn Đ trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng cháu Hoàng Gia P1 cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Tôi không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con chung.

Về điều kiện nuôi con khi ly hôn: Tôi nghề nghiệp là tự do, trồng trọt chăn nuôi tại gia đình và đi làm thuê, thu nhập được 5.000.000 đồng/tháng; mức nuôi dưỡng con chung của chúng tôi là 1.000.000 đồng/tháng nên tôi đủ điều kiện nuôi con.

3. Về tài sản và công nợ chung: Vợ chồng tôi không có tài sản chung; không vay nợ ai và cũng không cho ai vay nợ gì nên tôi không yêu cầu Tòa án giải quyết.

2. Đối với bị đơn anh Lù Văn S: Tại biên bản lấy lời khai ngày 16 tháng 01 năm 2023 và trong quá trình giải quyết vụ án, bị đơn anh Lù Văn S trình bày:

- Về quan hệ hôn nhân: Anh Lù Văn S và chị Phần Thị C2 tự nguyện về chung sống với nhau như vợ chồng từ tháng 5/2013, không đăng ký kết hôn theo quy định của pháp luật; được hai bên gia đình tổ chức đám cưới theo phong tục tập quán địa phương. Ngày 29/7/2014 anh chị mới đăng ký kết hôn với nhau tại Ủy ban nhân dân xã N, huyện V, tỉnh Lào Cai. Anh chị chung sống hạnh phúc đến tháng 8/2018 thì phát sinh mâu thuẫn. Nguyên nhân do vợ chồng không hợp nhau, bất đồng quan điểm trong cuộc sống và làm ăn kinh tế; từ đó vợ chồng không yêu thương nhau, sống không hạnh phúc. Do mâu thuẫn vợ chồng trầm trọng nên tháng 12/2018 anh chị đã đi làm thuê mỗi người ở một nơi; chỉ thỉnh thoảng quan tâm đến nhau; khoảng 1 năm nay vợ chồng không quan tâm gì đến nhau nữa. Nay chị C2 yêu cầu Tòa án giải quyết cho ly hôn với anh S thì anh S không đồng ý ly hôn vì hai con chung còn nhỏ nên anh S muốn chị C2 tiếp tục về chung sống với anh S để cùng anh S nuôi con.

- Về con chung: Quá trình chung sống anh S và chị C2 có hai người con chung là cháu Lù Văn Q, sinh ngày 26/6/2014 và cháu Lù Thị N1, sinh ngày 27/01/2016. Từ khi anh chị sống ly thân đến nay thì cả hai cháu ở cùng với anh S. Nếu chị C2 kiên quyết ly hôn với anh S thì anh S yêu cầu Tòa án giải quyết cho anh được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cháu Q và cháu N1 cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Anh S không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con chung.

3. Tại Biên bản ghi ý kiến của con chưa thành niên là cháu Lù Văn Q trình bày: Nay bố mẹ ly hôn thì cháu Q có nguyện vọng được ở với bố để bố trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng cháu.

Đối với vụ án này, Tòa án đã tiến hành hòa giải theo quy định của pháp luật nhưng các đương sự không thống nhất được với nhau về quan hệ hôn nhân và nuôi dưỡng con chung khi ly hôn.

4. Phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa sơ thẩm:

4.1. Việc tuân theo pháp luật tố tụng:

- Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán: Thẩm phán đã thực hiện đúng, đầy đủ quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự về thẩm quyền thụ lý đúng quy định tại các điều 28, 35, 39; xác định tư cách tham gia tố tụng đúng quy định tại Điều 68; xác minh, thu thập chứng cứ, giao nhận, tiếp cận, công khai chứng cứ đúng quy định tại các từ điều Điều 93 đến Điều 97. Trình tự thụ lý, việc giao nhận thông báo thụ lý cho Viện kiểm sát và cho đương sự đúng quy định tại Điều 195, 196. Thời hạn chuẩn bị xét xử thực hiện đúng quy định tại Điều 203, 233.

- Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Hội đồng xét xử, Thư ký phiên tòa: Hội đồng xét xử, Thư ký phiên tòa đã thực hiện đúng, đầy đủ các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự về việc xét xử sơ thẩm vụ án.

- Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng: Trong quá trình giải quyết vụ án và phiên tòa hôm nay, nguyên đơn, bị đơn đã thực hiện đúng, đầy

đu quyền và nghĩa vụ tố tụng theo quy định tại Điều 70, 71, 72 Bộ luật Tố tụng dân sự.

4.2. Ý kiến về việc giải quyết vụ việc: Đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng khoản 1 Điều 56; khoản 1,2 Điều 81; khoản 1,3 Điều 82; Điều 83 Luật Hôn nhân gia đình năm 2014; khoản 4 Điều 147, khoản 2 Điều 227, khoản 1,3 Điều 228 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về án phí, lệ phí Tòa án xét xử theo hướng:

- Về quan hệ hôn nhân: Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, xử cho chị Phần Thị C2 được ly hôn với anh Lù Văn S.

- Về con chung: Giao các cháu Lù Văn Q, Lù Thị N1 cho anh Lù Văn S trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Chị C2 không phải cấp dưỡng nuôi con.

- Về tài sản chung: Không đề cập giải quyết.

- Về án phí và quyền kháng cáo: Tuyên án phí và quyền kháng cáo theo quy định pháp luật.

4.3. Yêu cầu, kiến nghị khắc phục vi phạm: Không.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ vào tài liệu, chứng cứ đã được xem xét tại phiên tòa, Hội đồng xét xử phân tích, đánh giá, nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Chị Phần Thị C2 yêu cầu Tòa án giải quyết vụ án “Ly hôn, tranh chấp về nuôi con khi ly hôn” với anh Lù Văn S có địa chỉ nơi cư trú: Thôn L, xã N, huyện V, tỉnh Lào Cai. Căn cứ vào khoản 1 Điều 28; điểm a khoản 1 Điều 35; điểm a khoản 1 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự thì vụ án thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện V. Nguyên đơn có đơn đề nghị Tòa án xét xử vắng mặt hợp lệ, bị đơn đã được triệu tập hợp lệ lần thứ hai nhưng vẫn vắng mặt tại phiên tòa không có lý do, vì vậy Tòa án tiến hành xét xử vắng mặt nguyên đơn, bị đơn là phù hợp với quy định tại điểm b khoản 2 Điều 227; khoản 1,3 Điều 228 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về quan hệ hôn nhân: Quan hệ hôn nhân giữa chị C2 và anh S là hợp pháp. Anh chị tự nguyện về chung sống với nhau như vợ chồng từ tháng 5/2013, không đăng ký kết hôn theo quy định của pháp luật nhưng đến ngày 29/7/2014 anh chị đã đăng ký kết hôn với nhau tại Ủy ban nhân dân xã N, huyện V, tỉnh Lào Cai. Anh chị chung sống hạnh phúc đến tháng 8/2018 thì phát sinh mâu thuẫn. Nguyên nhân do vợ chồng bất đồng quan điểm trong cuộc sống tình cảm và làm ăn kinh tế do chị C2 phải ở nhà chăm sóc các con nhỏ còn anh S đi Trung Quốc làm thuê từ tháng 02/2018 đến tháng 08/2018 thì anh S về nhà; khi về nhà anh S cho rằng chị C2 không biết kiếm tiền mà chỉ biết tiêu tiền do anh S kiếm được nên dẫn đến vợ chồng cãi chửi nhau, thỉnh thoảng anh S đánh và đuổi chị C2 ra khỏi nhà. Do mâu thuẫn vợ chồng trầm trọng nên anh chị đã sống ly thân từ tháng 12/2018 đến nay,

không quan tâm gì đến nhau nữa. Mâu thuẫn vợ chồng anh chị đã được chị C2, anh S trình bày và chính quyền địa phương xác nhận (Bút lục 40). Như vậy tình trạng hôn nhân giữa chị C2 và anh S đã mâu thuẫn trầm trọng, đời sống chung không thể kéo dài, mục đích hôn nhân không đạt được. Vì vậy việc chị C2 yêu cầu Tòa án giải quyết cho chị được ly hôn với anh S là có căn cứ, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 56 Luật Hôn nhân và gia đình nên cần được chấp nhận.

[3] Về nuôi con khi ly hôn: Quá trình chung sống chị Phần Thị C2 và anh Lù Văn S có hai người con chung là cháu Lù Văn Q, sinh ngày 26/6/2014 và cháu Lù Thị N1, sinh ngày 27/01/2016. Từ khi anh chị sống ly thân tháng 12/2018 đến nay thì cả hai cháu ở cùng với anh S. Thu nhập của chị C2 một tháng trung bình được 5.000.000 đồng (Năm triệu đồng) nhưng chị đang sống nhờ nhà bố mẹ đẻ, không có tài sản gì khác ngoài thu nhập hàng tháng; thu nhập của anh S một tháng trung bình được 9.000.000 đồng (Chín triệu đồng); anh S có nhà cửa để ở, có đất đai để canh tác; các cháu thì đã ở ổn định, lâu dài với anh S và cháu Q có nguyện vọng được ở với bố; tại địa phương mức nuôi dưỡng cháu Q và cháu N1 một tháng là 1.200.000 đồng (Một triệu hai trăm nghìn đồng) /1 cháu; các cháu đi học được nhà nước hỗ trợ. Về thu nhập, điều kiện nuôi con đã được chị C2; anh S xác nhận và cũng đã được địa phương xác nhận (Bút lục 38, 40). Nay chị C2 và anh S đều yêu cầu Tòa án giải quyết cho anh S được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cháu Q và cháu N1 cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Chị C2, anh S đều không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con chung phù hợp với khoản 1,2 Điều 81 của Luật Hôn nhân và gia đình, nên cần được chấp nhận. Sau khi ly hôn, người không trực tiếp nuôi con có nghĩa vụ tôn trọng quyền của con được sống chung với người trực tiếp nuôi và có quyền, nghĩa vụ thăm nom con mà không ai được cản trở; người trực tiếp nuôi con cùng các thành viên gia đình không được cản trở người không trực tiếp nuôi con trong việc thăm nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con theo quy định tại khoản 1,3 Điều 82 và Điều 83 của Luật Hôn nhân và gia đình.

[4] Về nghĩa vụ cấp dưỡng nuôi con chung: Do chị C2 và anh S không yêu cầu Tòa án giải quyết việc cấp dưỡng nuôi con, nên Hội đồng xét xử không xem xét giải quyết.

[5] Về án phí sơ thẩm: Chị Phần Thị C2 phải chịu tiền án phí dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 56; Điều 81; Điều 82, Điều 83 Luật Hôn nhân gia đình; khoản 4 Điều 147; điểm b Khoản 2 Điều 227; Khoản 3 Điều 228; Khoản 2 Điều 229 của Bộ luật Tố tụng dân sự; điểm a khoản 5 Điều 27 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14, ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Về quan hệ hôn nhân: Cho ly hôn giữa chị Lục Thị G và anh Hoàng Văn Đ. Quan hệ hôn nhân của chị Lục Thị G và anh Hoàng Văn Đ chấm dứt kể từ ngày bản án này có hiệu lực pháp luật.

2. Về con chung: Giao con chung Hoàng Gia A1, sinh ngày 23/8/2021 cho chị Lục Thị G trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục; giao cháu Hoàng Gia P1, sinh ngày 24/9/2016 cho anh Hoàng Văn Đ trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cho đến khi các cháu đủ 18 tuổi. Chị Lục Thị G và anh Hoàng Văn Đ không bên nào phải cấp dưỡng nuôi con chung.

Người không trực tiếp nuôi con có quyền, nghĩa vụ thăm nom con mà không ai được cản trở. Người trực tiếp nuôi con cùng các thành viên gia đình không được cản trở người không trực tiếp nuôi con trong việc thăm nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con.

3. Về án phí: Miễn toàn bộ tiền án phí dân sự sơ thẩm cho chị P.

4. Quyền kháng cáo đối với bản án: Nguyên đơn được quyền kháng cáo trong hạn 15 ngày, kể từ ngày tuyên án. Bị đơn được quyền kháng cáo trong hạn 15 ngày, kể từ ngày nhận được bản án hoặc kể từ ngày bản án được niêm yết theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

5. Bản án này được thi hành theo quy định tại Điều 2 của Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7, 7a và 9 của Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 của Luật Thi hành án dân sự.

THÀNH VIÊN HỘI ĐỒNG XÉT XỬ

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Sầm Thị Tươi

Nơi nhận:

- Đương sự;
- TAND tỉnh Lào Cai;
- VKSND huyện V (2);
- CCTHADS huyện V;
- UBND xã Nàn Sán,
huyện V, tỉnh Lào Cai;
- Lưu: HS, THS (3).

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Sầm Thị Tươi

THÀNH VIÊN HỘI ĐỒNG XÉT XỬ

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Phạm Úc Trai

Giàng A Sủ

Sầm Thị Tươi

Giải quyết yêu cầu cấp dưỡng ko được dưới ½ tháng lương tối thiểu

[5] Về quan hệ tài sản: Ngày 27/3/2017, chị D đã làm đơn đề nghị Toà án cho chị D được rút một phần đơn khởi kiện về quan hệ tài sản, việc rút một phần đơn khởi kiện về quan hệ tài sản của chị D là hoàn toàn tự nguyện và Tòa án đã đình chỉ giải quyết đối với phần yêu cầu khởi kiện về quan hệ tài sản của chị D đã rút trong vụ án hôn nhân gia đình. Nên Hội đồng xét xử không xem xét giải quyết về quan hệ tài sản của chị D và anh D1 trong vụ án này - **Xem lại có đưa đoạn này vào bản án không**

Nếu xử giao con tuyên: Giao con chung cháu Sùng Văn M sinh ngày 14/7/2010 cho anh Sùng S1 Xênh được trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục cho đến khi cháu M đủ 18 tuổi. Chị Giàng Thị M1 không phải cấp dưỡng nuôi con chung.